ČECHOPIS

květen 2010 zdarma

Časopis bulharských studentů bohemistiky

Těžký osud potomků slavných

Jaroslav Seifert v bulharském překladu

Jak nám literatura nastavuje zrcadlo

Obrázky z bulharských měst

Co o nás prozrazují naše sny

Obsah

Úvodní slovo 1
David Bernstein

Reportáž

Plovdiv 2
Daniela Boeva

Sliven 2
Stanislava Šumarova

Sofie 3
Teresa Gerova

Trnava 3
Irena Milčeva

Recenze

Návrat idiota 4
Borislava Spasova

Dopis do Ameriky 5
Borislava Spasova

Komentář

Směšnost české politiky 6
Maria Garova

Esej

Je dobrá literatura ta, která je zrcadlem skutečnosti, nebo ta, která je z ní únikem? 7
Vjara Nedjalkova

Jaké roční období je nejlepší 8
Žaneta Zlateva, Ljubomira Grozdanova
Ana Marinska, Nija Sekerova

Fejeton

Já jsem přežila komunismus 9
Desislava Todorova

Civilizace

Fakta o snech 10
Milena Belčeva

Facebook 12
Vesi Kamenova

Společnost

Kuličky 13
Vasja Christova

Ekologové, bděte! 14
Desislava Todorova

Dědici a dědictví 16
Julia el-Chakim

Proč lidé dělají dobré skutky? 18
Kirilka Petrova

Próza

Svědomí 19
Vasja Christova

Poezie

Jaroslav Seifert - Píseň 20
Překlad Maria Dunkova
Překlad Georgi Kukov
Překlad Blaga Dimitrova

Jaroslav Seifert – Spící 21
Překlad Rajna Valčeva

Drama

To jsou Vánoce 22
Vasja Christova, Kirilka Petrova

Úvodní slovo

David Bernstein

Vážené čtenářky, vážení čtenáři!

Dostáváte do rukou časopis, který není časopisem jen tak obyčejným. Studenti češtiny Sofijské univerzity, od těch nejmladších, kteří ještě bojují s pádovými koncovkami, až po ty nejstarší, kteří už hravě zvládají i přechodníky, sebrali odvahu a rozhodli se představit Vám některé ze svých nejpovedenějších textů. Pro přehlednost jsme je uspořádali do několika rubrik.

V rubrice reportáž se s námi můžete originálním způsobem vypravit do některých bulharských měst a vesnic a dozvědět se o nich něco, co jste možná ani sami nevěděli.

Kdo se zajímá o kulturní dění, ať už v Čechách nebo v Bulharsku, určitě ho zaujmou osobité filmové recenze, ve kterých Vám představíme český film Návrat idiota a bulharský filmový příběh Dopis do Ameriky.

Každý inteligentní člověk se alespoň trochu zajímá o politiku a o veřejné dění vůbec. V tomto časopise Vám v rubrice komentář nabízíme subjektivní pohled na problémy spravování společnosti.

V rubrice esej si můžete přečíst inspirující zamyšlení nad smyslem a funkčností umělecké literatury a také pohled našich nejmladších studentů na výhody a nevýhody různých ročních období.

Vyrovnávání se s komunistickou minulosti je ve všech státech bývalého socialistického bloku dodnes velkým a nevyřešeným problémem. V rubrice fejeton přinášíme velmi zajímavý podnět do této zatím nekončící debaty.

Rubrika civilizace se orientuje na témata, která se bytostně dotýkají nejen těžko odhadnutelného dalšího směřování naší civilizace, se všemi jeho pozitivními pokroky i tragickými omyly (viz. článek o internetových sociálních sítích), ale i tím, co je nadčasové a člověka nějakým způsobem ovlivňuje v jakékoli době a na jakémkoli místě. Jako například naše sny.

Napadlo Vás někdy, jak těžký osud mohou mít potomci slavných umělců, boháčů či celebrit? Patříte mezi ty, kterým nejsou cizí ekologické problémy, které čím dál tím víc ohrožují naši planetu i náš život? V rubrice společnost Vám nabídneme hned několik kromobyčejně zajímavých článků, které představují různé pohledy na život člověka v moderní společnosti.

V posledních třech rubrikách nazvaných próza, poezie a drama jsme Vám na stříbrném podnose v nádobí z míšeňského porcelánu naservírovali ukázky autorských studentských literárních počinů, mezi nimi i překlady některých básní Jaroslava Seiferta. Dobrou chuť.

Jen pro připomenutí krátký pohled do historie časopisu. Čechopis byl založen už v roce 2005 lektorkou Evou Kovářovou, které se podařilo vydat čtyři velmi úspěšná čísla. Velká světová finanční krize zastavila poté přísun sponzorských peněz a časopis se musel na nějakou dobu odmlčet. Díky společnosti ČEZ, které se myšlenka studentského časopisu zalíbila a rozhodla se ho finančně podpořit, se nyní Čechopis vrací na pomyslný mediální prostor. Doufáme, že se vám bude líbit a že vás co nejdříve budeme moci potěšit dalším číslem.

Vážení čtenáři, vážené čtenářky, přejeme vám příjemné a inspirativní čtení a doufáme, že chvíle strávené nad stránkami Čechopisu

pro vás budou jedinečným a nezapomenutelným zážitkem.

Plovdiv

Daniela Boeva
1. ročník

Plovdiv je druhé největší město Bulharska?
Město má tři sta padesát tisíc obyvatel. Ve středu města teče řeka Marica, která je největší řeka v našem státě. Plovdiv je jedno z nejstarších evropských měst, současník starověké Tróje. Město bylo založeno kolem roku 6 000 př.n.l. Rozkládalo se jako Řím na sedmi kopcích, ale dnes jich je jen šest. V minulosti se město jmenovalo Kendrisas a Eumolpias. V roce 342 př.n.l. si ho podmanil Filip Makedonský, otec Alexandra Makedonského, a přejmenoval ho na Filippopolis. Později ho Thrákové nazvali Pulpudeva.

Když byl součástí Římské říše, byl přejmenován na Trimontium.

Po osvobození od osmanské nadvlády se stal hlavním městem Východní Rumélie.
V centru Plovdivu je antický římský stadión a divadlo. Antické divadlo je největším úspěchem archeologického restaurování v Bulharsku. Naše chlouba je staré město. Jsou tam domy z Národního obrození a kostel sv. Panny Marie.

V Plovdivu se koná mezinárodní veletrh, každý rok ho navštíví mnoho lidí.

Plovdiv je velmi tolerantní město, protože zde po staletí žijí lidé různých náboženství a různých národností.

NAVŠTIVTE TOTO MĚSTO!

Sliven

Stanislava Shumarova
1. ročník

Sliven se nachází v severozápadní části Bulharska, na úpatí východního Balkánu, 290 km východně od Sofie, 110 km západně od Černého moře. Patří k nejstarším bulharským městům, jak dokazují historické prameny a archeologické vykopávky.

Důkazem je také tvrz Tuida.

Ve Slivenu také žilo mnoho hajduků, bojovníků proti osmanské nadvládě. Žádné jiné město se nemůže pochlubit tím, že jeho děti jsou přímými potomky hrdinů jako Chadži Dimitar nebo Panajot Chitov. Ze Slivenu je také Dobri Čintulov, autor hymny národního obrození, která nenechá chladným žádné bulharské srdce.

V roce 1934 založil Dobri Željazkov ve Slivenu textilní továrnu, první průmyslový závod v Bulharsku.

Národními kulturními památkami jsou ve Slivenu obrozenecké domy Sadaka Paši či Čakarovy domy. Dům Chadži Dimitra, symbol města, byl postaven v roce 1935. Stojí v centru na historickém náměstí, vedle kostela sv. Dimitra a hodinové věže. Obyvatelé města se pyšní nejen bohatou kulturní minulostí, ale také nádhernou přírodou tzv. Modrých kamenů, pohoří nad městem, třetího největšího národního parku po Pirinu a Vitoše, kde žije řada vzácných druhů rostlin a živočichů, kteří jsou pod ochranou Evropy.

NAVŠTIVTE SLIVEN!

Sofie

Teresa Gerova
1. ročník

„Věčně rostoucí, nikdy nestárnoucí!“

Moje rodné město můžete najít na mapě pod horou Vitoša. Je to Sofie. V roce 1878 se stala hlavním městem nezávislého Bulharska a od té doby až do dnes je to politické, administrativní, hospodářské a kulturní centrum státu.

Téměř dvoumiliónová Sofie je městem mnoha tváří. Starobylé památky, hezké parky, pouliční kavárny, ale také oprýskané paneláky, špinavé bulváry, prach a architektura z dob, kdy zde vládli komunisté. Sami Bulhaři často říkají, že zde není nic zajímavého k vidění. Ale to vůbec není pravda!

Sofie je jedním z nejstarších měst nejen v Bulharsku, ale v celé Evropě. Bohatou a slavnou historii města dnes připomíná bezpočet památek, roztroušených po celém městě. Jsou zde velmi staré a krásné kostely, nejznámější je katedrála Alexandra Něvského, do roku 2004 největší pravoslavný chrám na Balkáně. Poblíž chrámu se nachází kostel sv. Sofie, která dala městu jméno a je vyobrazena na jeho znaku. Mešita Banja Baši připomíná nadvládu Turků.

Nejkrásnější částí Sofie je to místo, které se Bulharsky nazývá žaltite paveta (žlutá dlažba). Nachází se v samém centru města. Zde je socha Moudrosti (Sofie), prezidentský palác, sídlo vlády, Národní divadlo Ivana Vazova atd.

Sofie se může zdát chudá na historické památky, ale v jejím okolí je situováno několik přírodně i historicky zajímavých míst. Například Bojanský kostel, první bulharská památka zapsaná na seznamu UNESCO. Pohoří Vitoša je oblíbeným místem pro procházky v létě a lyžování v zimě a Pančarevské jezero pro vodní sporty.

Podle mnoha lidí je Sofie špinavé a hlučné město. Mě je to ale jedno. Pro mě je to nejhezčí město na světě, protože tady je můj domov.

Trnava

Irena Milčeva
1. ročník

Já bydlím v Trnavě. Trnava je jedna velká vesnice. Jsou tam malé obchody s potravinami, ošklivá restaurace, velké náměstí a hezký park. Uprostřed parku je kostel. Kostel je starý, ale pěkný. Vlevo od náměstí je pošta. Není moc moderní. Chtěla bych ji vidět opravenou...

V Trnavě je taky škola a nemocnice. Škola se jmenuje Christo Botev. Nemocnice je bílá a malá.

Blízko vesnice je řeka. Nemá jméno. Je to oblíbené místo.

V Trnavě je ticho a docela vlídně, ale není tu nuda. Lidé jsou zde dobří a milí.

Budu ráda, když sem přijedete na návštěvu!

Návrat idiota

Borislava Spasova
2. ročník

Romantický / Komedie / Drama

Česko / Německo, 1998, 100 min

Režie: Saša Gedeon

Hrají: Pavel Liška, Aňa Geislerová, Tatiana Vilhelmová, Jiří Langmajer, Jiří Macháček, Zdena Hadrbolcová, Jitka Smutná, Pavel Marek, Josef Oplt, Zuzana Stivínová ml., Anna Polívková

Ocenění mezinárodní: nominace na Evropský film roku 1999 za scénář, Hlavní cena v kategorii TV hraných filmů na festivalu Prix Europa v Berlíně 1999, Hlavní cena poroty na MFF v Sao Paulu 1999

Ocenění domácí: nominace na Oscara 98 za českou stranu, Kristián 1999, Zlatý ledňáček na Finále Plzeň 99, Cena Asociace filmových klubů a Cena Mezinárodní poroty filmových klubů tamtéž, ocenění pro Tatianu Vilhelmovou a Pavla Lišku tamtéž, Trilobit 1999 pro S. Gedeona a T Vllhelmovou, Výroční cena Asociace kameramanů pro Št. Kučeru, Cena českých filmových kritiků, 5 Lvů 1999 - nejlepší film, režie, scénář, hudba a A. Gelslarové ze herecký výkon ve vedlejší ženské roli.

– První dojem si už přece dávno nepamatuješ. Nebo vy si ho pamatujete?

– Já mám vlastně jenom první dojmy.

– Jak to?

– Protože jsem všechno potkal zatím jenom jednou.

Film, který není ani černou komedií, ani romantický, jak si možná přečtete na nějakých internetových stránkách. Ano, je tady opravdu souvislost se známým románem Idiot F. M. Dostojevského. Jeho příběh je přece dost současný a velmi reálný.

O co jde?
František, který dlouho žil v léčebně, se vrací domů. Neví nic o životě, o lidských vztazích, o lásce a tak dále. Svět, ve kterém jeho život znovu začíná, je zvláštní a komplikovaný. Podívejte se s Františkem na Olgu, Annu, Roberta a Emila a pak se ptejte, zda a kde je rozdíl mezi obyčejným člověkem a idiotem. Kdo z nich jste vy, když milujete?

Skvělí herci, smysl pro humor a mnoho srdečnosti, to je recept tohoto filmu. A není se co divit, že dostal tolik cen.

Dopis do Ameriky

Borislava Spasova
2. ročník

Drama

Bulharsko, 1999, 90 min

Režie: Iglika Trifonova

Hrají: Filip Avramov, Anna Papadopulu, Petr Antonov, Andy Barret, Žoreta Nikolova, Krasimir Dokov, Mája Novoselska, Ljubov Ljubčeva, Valentin Gošev

Tento film také získal mnoho cen, například za nejlepší muziku nebo za nejlepší ženský výkon v hlavní roli. V roce 2001 byl nominován na Oskara za nejlepší cizojazyčný film. Z mezinárodních soutěží si přivezl cenu například z Kyjeva, Istanbulu či Holandska.

– Pusto je.

– Vrátí se.

– Kdo?

– Lidé.

– Nevěřím.

Bulharský film z roku 1999. Myslíte, že už je starý? Nesouhlasím. Ten film je a bude aktuální ještě hodně let. Dopis do Ameriky vypravuje příběh o mně, o tobě, o něm… Příběh o našich přátelích, kteří nejsou s námi a o cestách k nim. Historka nejen o Bulharsku a o Americe, ale o všech lidech, kteří ztratili něco mezi dvěma světy.

Kamen, přítel Ivana, je v komatu v nějaké americké nemocnici. Ivan, kterému Americké velvyslanectví odmítá dát vízum, hledá starou píseň, která, prý, dokáže křísit…

Hudba a obrázky z Bulharska vám pomohou, jestli jste ztracení někde v sobě a chcete sami sebe najít. A na cestě pochopíte, že "*Ty možná že jsi vzdělaný, ale seš trdlo*".

Směšnost české politiky

Maria Garova
5. ročník

Každá politika je směšná a vůbec ta směšnost nezáleží na tom, o kterou politiku jde. Záleží na tom, kdo a kdy se směje, a na tom, zda-li se opravdu směje nejlépe ten, kdo se směje naposled. Před volbami jsou všichni politici směšní svými sliby a svým chováním. A skoro vždycky se to, z hlediska obyčejného člověka, stane smíchem skrz slzy… prostě po volbách už nikomu do smíchu není.

Jde-li o směšnost konkrétně české politiky, nelze se nezmínit o Haškově Straně mírného pokroku v mezích zákona, která byla založena v roce 1911. Je zajímavé, že ta Haškova parodie a mystifikace vznikla přibližně před sto lety (což svědčí o tom, že ještě tehdy bylo možné politiku parodovat), ale ještě zajímavější je to, kde je založena – v hospodě U zlatého litru na Vinohradech.
A proč ne!

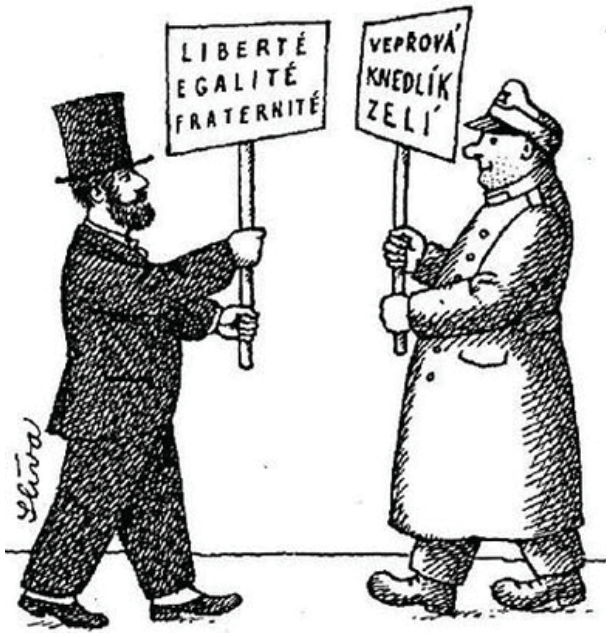

Nejen, že se v hospodě mluvilo o politice, a to při pití alkoholu, ale utvářela se tam sama politická strana. Jaroslav Hašek stanovil program nové strany, říkal, co ho napadalo, citoval zcela autentické fráze, obraty a klišé, střídal politické a novinové fráze s lidovým jazykem; vymýšlel si různé události, členy strany a také jejich činnosti. Mluvil o sobě jako o nejvhodnějším kandidátovi na poslanecké křeslo, sliboval cokoliv (jako to dělá každý uchazeč), tupil jiné strany, podezříval protikandidáty. Všelijakým způsobem ironizoval a parodoval politiku. Ten Haškův smích je pro mě nejtypičtějším vyjevením směšnosti české politiky. Ale o politice se dá mluvit i v širším než národnostním plánu.

…přímo před kolejí na zdi visí tmavožlutý plakát a na něm je nápis:

Konec Topolánkovy vlády

Konec neschopnosti

Ochránit před krizí ty,

kteří ji nezavinili

Možná, že tak nějak mluvil i Hašek a že používal stejné fráze. Předpokládám, že i ty plakáty a hesla vypadaly přibližně stejně. Jenomže v Haškově době chyběly ty žluté, modré, zelené a obyčejné černé odpadkové kontejnery, které dnes stojí před tím plakátem, kterého jsem si všimla. Klaunská pestrost barev navazuje na tu politickou patetičnost tak, že připomíná veselý cirkus – verbální kakofonie propojena se spektrálním mišmašem. Láká to tak hluk a zrak. A ještě i čich. Člověk si nikdy neuvědomí, odkud přesně to více zapáchá – z odpadkových kontejnerů nebo z podobných hesel, z nichž vždy jedno vystřídalo nějaké dřívější a samo bude následujícím vystřídáno. Hesla se mění jako listí stromu, avšak zápach zůstává. Přitom hniloba listí smrdí mnohem méně než listy nesčetných papírů s mrtvolami milionů prázdných slov – rozkládající se mumie odvěkých a nikdy nekončících lží: duch a mysl, krev a dech, jed a chléb té staré vědmy Politiky.

Takže ve vizuálním rámci pohledu kombinace těch barevných kontejnerů a nápisu na plakátě visícím nad nimi přímo odpovídá mému mínění o politice. Přitom nejenom o české, ale o politice vůbec. Na ni jsem se prostě už dávno před lety vykašlala. Alespoň ta barevnost mně vždycky, když se na ni podívám, působí radost. Možná, že jaro už je opravdu tady.

Je dobrá literatura ta, která je zrcadlem skutečnosti, nebo ta, která je z ní únikem?

Vjara Nedjalkova

5. ročník

Literatura je ve své podstatě nereálná. Vymalovává vymyšlený svět.

Ale jak se může malovat něco, neexistuje-li to ve skutečnosti?

Literatura bere předměty skutečnosti a různými způsoby je kombinuje. To znamená, že literatura nikdy nemůže uniknout ze skutečnosti, ale zároveň tvoří svou skutečnost, svůj svět.

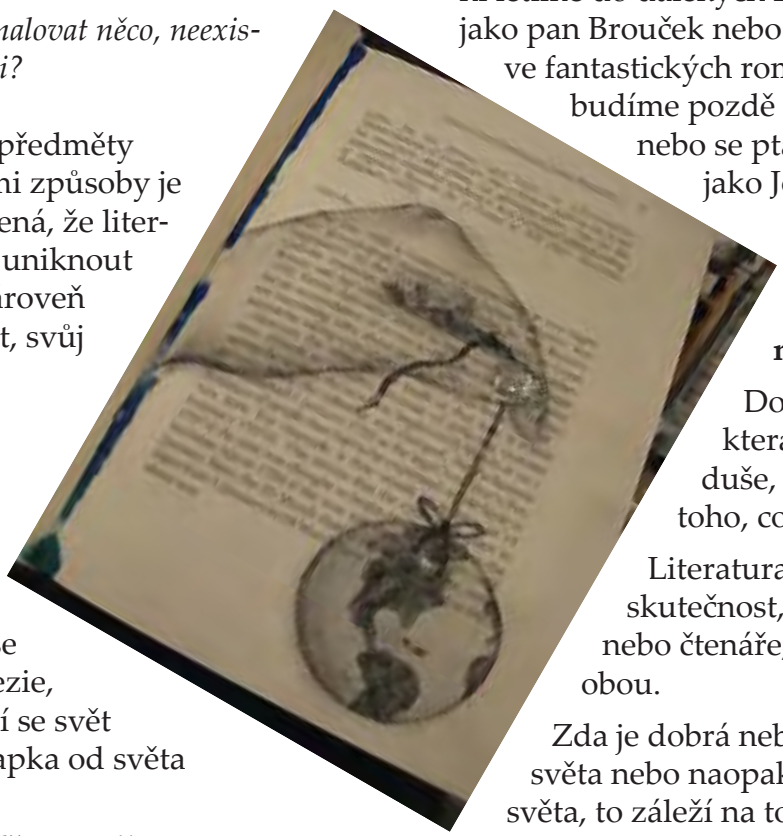

Každý autor popisuje tu různou skutečnost podle svých představ o ní a podle svého stylu psaní, a proto se liší způsob psaní poezie, dramatu a prózy. Liší se svět v románech Karla Čapka od světa Jaroslava Haška.

Literatura je spíše zrcadlem skutečnosti svého autora!

A čtenář se sám rozhodne, zda se v něm uvidí.

Dobrá literatura je ta, ve které čtenář najde něco svého, něco, co ho zajímá, něco, co koresponduje s jeho vnitřním světem.

Literatura je i únikem ze skutečnosti.

Bere nás na svá křídla – stránky knihy a s ní letíme do dalekých zemí, do středověku jako pan Brouček nebo do budoucnosti jako ve fantastických románech nebo se probudíme pozdě k ránu jako Hlaváček nebo se ptáme, kde domov můj jako Josef Kajetán Tyl.

Literatura je únikem z naší skutečnosti do skutečnosti, kterou máme rádi!

Dobrá literatura je ta, která je zrcadlem naší duše, ta, která je únikem z toho, co se nám nelíbí.

Literatura je vždycky skutečnost, skutečnost autora nebo čtenáře, ale spíš skutečnost obou.

Zda je dobrá nebo ne, zda je zrcadlem světa nebo naopak únikem z vlastního světa, to záleží na tom, jak ji přečteme.

Jaké roční období je nejlepší

Žaneta Zlateva
1. ročník

Všechna roční období jsou krásná, ale jaro mám moc ráda. Není sníh, není mráz. Vítr je už teplý a jsou květiny. Pohled se koupe v zeleni a jsem šťastná, když se procházím a hřeje slunce.

Ana Marinska
1. ročník

Mám ráda všechna roční období, protože mám ráda rozmanitost, ale mé oblíbené roční období je léto. V létě nemusíme chodit na univerzitu a máme volno každý den. Je teplo, slunečno a můžeme být pořád venku. Jíme jenom chutné ovoce a zeleninu a když chceme, můžeme spát na zahradě.

V létě příroda je moc hezká. Stromy jsou zelené a obloha je jasná.Obvykle v srpnu jezdíme k moři, kde se můžeme koupat a opalovat. Tam můžeme poznat nové zajímavé lidi. Ráda taky jedu na hory a jezdím na kole. Na konci léta ráda připravuji víno s mým dědečkem.

Nija Šekerova
1. ročník

Mám ráda léto a podzim. Léto, protože je teplo. Slunce pálí, v létě mládež má volno, má prázdniny. Na podzim můžu jít na procházku. Líbí se mi barvy, když padá listí. Dívám se na stromy a jdu na procházku na hory. Na podzim je dost chladně a každý člověk chodí na procházky a má rád toto počasí. Každé roční období je moc hezké. Žiji v rodině, kde se máme rádi všechny a těšíme se na slunce a sníh. Každý člověk může mít rád jedno roční období, ale každé má svou krásu a musí se mu líbit všechny. Slunce svítí každé roční období, pak padá sníh, ale slunce musí svítit především v nás.

Ljubomira Grozdanova
1. ročník

Mám ráda léto,
protože je horko,
svítí slunce a dny jsou dlouhé.
V létě nechodím do školy, protože začínají prázdniny. Jezdíme k Černému moři spolu s přáteli. Tam se opalujeme, plaveme a lenošíme. Večer chodíme na procházky, protože není moc horko. Taky chodíme na diskotéku nebo jdeme na noční koupání v moři. V létě je teplé počasí, stromy a květiny kvetou. Všechno je krásné a lidé jsou šťastní. Mám ráda léto, protože se každý den vídám s přáteli a s nimi jezdíme k moři.

Já jsem přežila komunismus

Desislava Todorova
4. ročník

Komunismus byl takový veřejně-politický jev, o kterém se dodneška neustále diskutuje a specialisté hledají jeho výhody a nevýhody. Tento režim má nejen hodně odpůrců, ale i příznivců.
Dost lidí (zejména ze starší generace, jako třeba moje babička) si tu doby připomíná s nostalgií a říká, že se jim tenkrát žilo mnohem lépe než teď, že sice museli hodně pracovat, ale dostávali skoro všechno, co potřebovali a stát se o ně dobře staral.

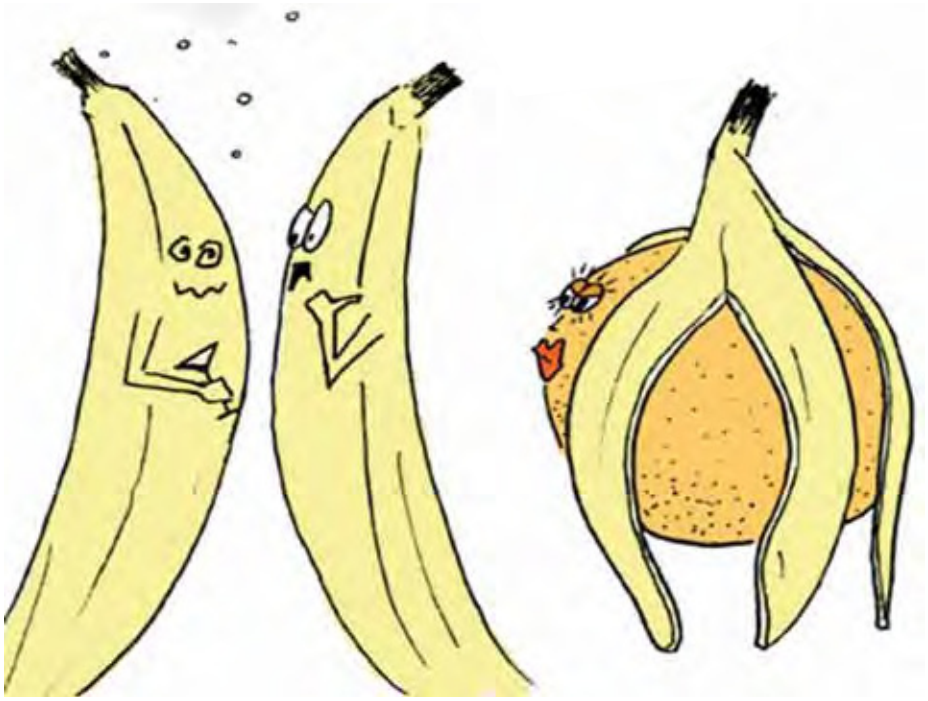

A já jim rozumím, i když s nimi nesouhlasím. Je to generace, která prožila skoro celý svůj život v době komunismu. Ti lidé nechápou, proč dnes musí žít na hranici chudoby, když celý svůj život věnovali tomu, aby byla vytvořena ta světlá budoucnost, ve kterou všichni museli věřit. Na rozdíl od nich, já jsem komunismus skoro nezažila. Bylo mi šest let, když se režim zhroutil, a jsem ráda, že si z toho moc nepamatuji. Moje vlastní vzpomínky na tu dobu jsou jen fragmentární a úplně dětské. Vzpomínám si například, jak moje máma vstávala brzy ráno a potichoučku, aby nás nevzbudila, odcházela z bytu. Venku byla ještě tma, ale ona spěchala pro mléko – prodávali jej jen v ranních hodinách a nikdy nestačilo pro všechny. Vzpomínám si také na dlouhé fronty v obchodě a jak se v nich lidé předbíhali, aby se dostali k nějakému vzácnému zboží, jako byly například banány nebo pomeranče. Banány byly opravdu hodně vzácné, protože se dovážely jenom ve dnech kolem Nového roku. A samozřejmě byly velmi rychle vyprodány, takže spousta lidí se vracela domu s prázdnýma rukama, protože právě před nimi zboží došlo, jako by zmizelo. V takových chvílích se lidé dívali na svět smutně a pomalu odcházeli z obchodu. Myslím, že se v takových okamžicích cítili opravdu ponížení, a obraz světlé budoucnosti se stával menší a menší, až najednou úplně zmizel. Jako ty banány. Když přišla změna, moc jsem tomu nerozuměla, protože jsem byla příliš malá, aby pro mě slovo demokracie bylo srozumitelné. Bylo mi jen divné, že soudružku učitelku z mateřské školy mám najednou oslovovat paní.
A když jsem o několik měsíců později začala chodit do školy, byla jsem příjemně překvapená, že nemusím nosit tu modrou žákovskou uniformu, která se mi vůbec nelíbila.Teď, když o tom přemýšlím, jsem ráda, že jsem tu dobu moc nezažila. Nejen kvůli žákovské uniformě, ale i kvůli uniformitě myšlení a způsobu života, která tehdy panovala.

Fakta o snech

Milena Belčeva
5. ročník

„Jsme z téže látky jako naše sny.“
W. Shakespeare

Sny jsou komunikací našeho nitra s naším vědomím. Sen je přirozený přírodní jev, není to nic umělého.

Sny upozorňují na to, co zanedbáváme, čeho se obáváme a co nás trápí a ukazují možnosti řešení.
Velký důraz kladou sny na naše mezilidské vztahy, dávají nám možnost řešit problémy dříve, než se stanou příliš vážnými. Používají informace z osobní minulosti, které mají vztah k současnému problému a situaci.
Emoce jsou ve snech vyjádřeny stejně jako v reálném životě. Velký sen je ten, který je abnormálně živý nebo ten, který se opakuje. Sen má vždycky smysl, i když nelze rozumem jednoznačně vysvětlit. Sen používá obrazy a symboly, se kterými se člověk v životě setkal.

Snové symboly

Symboly jsou slova užívaná snovým jazykem. Pro každého člověka mohou mít symboly různé významy. Je jedno, jestli je symbol jednoduchý, nebo složitý, vždy představuje nějakou část naší Duše, nebo vzpomínku apod. Sen používá obrazy lidí, zvířat a věcí, ale důležité jsou pocity a vzpomínky.

Důležité jsou funkce a vlastnosti, které ten předmět, zvíře nebo člověk ve skutečnosti má. Používat snáře je ztráta času.

Druhy snů

Sny obyčejné – vypovídají o všedních věcech našeho života. Jsou různorodé.

Sny opakující se – jeden sen se nám může opakovat mnoho nocí. Je v něm pro nás uloženo naléhavé sdělení.

Sny hrozné – každý má v životě problémy, kterým se snaží vyhnout. Hrozný sen je nástrojem k tomu, jak donutit vědomí, aby se takovým problémům nevyhýbalo, ale snažilo se je vyřešit.
Rozum má tendenci si sen vykládat po svém, přizpůsobit si jej a dát mu svůj vlastní smysl.

Témata snů

Tématem snu může být náš vztah k nám samotným, tělesné zdraví, problém vlastní identity, sexuální problém, reakce na zájmové a pracovní aktivity, mezilidské vztahy, problémy vyplývající z přizpůsobení se zásadním změnám v našem životě.

Co je spánek?

Spánek je každodenní změna vědomí. Každý pětasedmdesátiletý člověk věnoval dvacet pět let ze svého života spánku. Denně spíme v průměru okolo sedmi hodin, o víkendu je to déle, asi osm a půl hodiny. U novorozeňat zabere spánek každý den zhruba dvacet hodin. Při spánku vylučují naše mozkové žlázy hormon melatonin. Vylučování tohoto hormonu je řízeno světlem. Odpolední spánek je ideální pouze třicet minut a to do patnácti hodin, protože jinak začíná platit pravidlo: **1 hodina spánku přes den rovná se 2 hodiny nespavosti v noci.**

Arabové

Mohamed založil islám na základě věšteckého snu. Měl spoustu podivuhodných snů, z nichž nejznámější je cesta do středu světa za zázračném zvířeti Al-burak, jež mělo ženskou hlavu a paví ocas. V koránu přichází ve snu k Mohamedovi archanděl Gabriel, na stříbrné klisně ho odváží do Jeruzaléma a odtud do nebe, kde se Mohamed setkává s Kristem, Adamem a čtyřmi apoštoly, dostává se do ráje, kde dostává pokyny od Boha.

Řecko

Řekové stavěli svatyně, tzv. snová orákula, která sloužila jen pro snění a k výkladu snů. Vyznávali boha spánku Hypna a boha Morfea, který jim ve spánku sděloval varování a předpovědi budoucnosti. Často se lidé v těchto svatyních léčili, protože věřili, že je ve spánku navštíví bůh zdraví Asklepios. Jedním z takových chrámů byl proslulý chrám v Delfách. Oneirocritica (řecky oneiros znamená sen) je sbírka pěti snářů sepsaných filosofem Artemirodosem, který velký význam přikládal hlavně opakujícím se snům. Filosof Sokrates považoval sny za hlas svědomí.

Egypt

Egypťané byli přesvědčení, že sny přinášejí poselství dobrých i zlých duchů. Nejstarší dochovaný snář na světě pochází právě z Egypta (dva tisíce let př.n.l.). Tehdy rozlišovali mezi sny dobrých a naopak špatných lidí. Faraón Thutmos IV. měl ve stínu sfingy sen, ve kterém mu bylo sděleno, že se stane vládcem celé říše. Na oplátku udržoval sfingu v dobrém stavu. Tento sen je vytesán na kamenné desce, kterou sfinga drží v rukou. Ve starověkém Egyptě se lidé pomocí zaříkávadel a různých lektvarů nechávali uspat a na druhý den ráno, hned po probuzení si nechávali sen kněžími vyložit. Jejich výklad byl většinou postaven na protikladech. Šťastný sen byl předzvěstí katastrofy, kdo se viděl mrtvý, měl být dlouho živ apod. Mezi nejlepší vykladače snů patřili Židé. Nejznámější příběh je o Josefovi Egyptském, který faraónovi vyložil sen o sedmi vypasených a sedmi hubených kravách, které vystoupily z řeky. Jeho výklad o sedmi úrodných a sedmi chudých letech se vyplnil a Josef se tímto skutkem vykoupil z chudoby.

Indiáni a šamanism

Indiánský šamanismus vychází ze snů. Indiáni používali sny k určení místa a doby lovu. Jména jejich dětí byla také odvozována od snových obrazů. Šamanismus sny neinterpretuje, rozhoduje samotný sen.

Aby se člověk mohl stát šamanem, musel mít tzv. zasvěcovací sen. Indiáni čerpali ze snů inspiraci pro písně, tance, umělecká díla, šperky, šaty. Ochranní duchoavé mívali ve snech často zvířecí podobu. Indiáni brali vážně i sny dětí.

FaceBook

Vesi Kamenova
5.ročník

FaceBook je internetová sociální síť, která v minulých letech způsobila revoluci v lidských vztazích. Je to nejnavštěvovanější internetová stránka v uplynulém roce a zároveň také stránka s největším počtem registrovaných uživatelů. Lidé tam mohou najít své staré přátele, se kterými se dlouhou dobu neviděli, nebo posílat tzv. „friend request" (žádost o přátelství) neznámým lidem a najít si tak nové kamarády. Facebook je často vnímán jako virtuální realita, která je zcela nezávislá na skutečnosti. Na Facebooku si mohou lidé vzájemně gratulovat k narozeninám, na nástěnku si psát veřejné i soukromé vzkazy, posílat virtuální dárky, nebo si spolu dát pivo. Kdykoli je možné se podívat, co si myslí a co právě dělají mí přátelé, jakou hudbu poslouchají nebo kde byli o víkendu, mohou vkládat takzvané „statusy", které ukazují, co se jim právě honí hlavou. Je možné zde také vytvářet fotoalba a vkládat do nich fotografie. U starších alb je vidět, před jak dlouhou dobou byla vytvořena. K fotografiím je možné vkládat své komentáře nebo je označit, pokud se mi líbí. Myslím si však, že používání Facebooku nás někdy může příliš vzdálit našemu soukromému životu, což může přinést negativní důsledky. Jeden můj kamarád si musel vymazat svůj profil na Facebooku proto, že jeho přítelkyně velmi žárlila, a když jej viděla označeného na fotografiích, vždy z toho udělala skandál. Pozitivní na tom ale může být to, že člověk vidí fotografie, o kterých by se jinak nedověděl. Facebook byl založen dne 4. února 2004 Markem Zuckerbergem, a to ještě v době, kdy byl studentem Harvardské univerzity. Původně byl tento systém omezen jenom pro studenty této univerzity. Během několika týdnů byl ale Facebook zpřístupněn některým dalším uživatelům. Do konce roku 2004 se pak rychlým tempem připojovaly i další americké univerzity. Nakonec byl přístup do systému umožněn všem uživatelům s emailovou adresou z některé univerzity.

Od 27. února 2006 se mohly do systému přihlásit i některé velké firmy, a od 11. srpna 2006 se může připojit každý, kdo je starší třinácti let. Facebook na začátku prosince 2007 dosáhl 57 miliónů aktivních členů a tak se stal sítí s největším počtem uživatelů mezi studentskými weby. Od září 2006 do září 2007 se Facebook dostal ze 60. na 7. pozici mezi nejnavštěvovanějšími stránkami světa. Ve Spojených Státech je Facebook na prvním místě v internetovém sdílení fotografií, počet nahraných fotografií se zvětšuje o více než 65 miliónů fotek týdně. Společnost Facebook Inc. vydělává především na reklamě cílené přesně podle zájmů uživatelů. Taková reklama je dobrý obchod. Už v roce 2006 byla hodnota společnosti odhadnuta na 100 miliónů amerických dolarů.V roce 2005 mělo na Facebooku profil odhadem asi 85% všech studentů amerických vysokých škol. Přitom se asi dvě třetiny z nich přihlašovaly denně, pět šestin alespoň jednou týdně, a téměř 93% alespoň jednou za měsíc. Svůj název dostal celý systém podle papírových letáků nazývaných Facebook, které se na amerických univerzitách rozdávají studentům prvních ročníků studia. Tyto letáky usnadňují studentům vzájemné seznámení.

A na závěr pár otázek, na které si můžete sami (ale poctivě!) odpovědět

Myslíte si, že Facebook ovlivňuje váš život? Jestli ano, tak jak? Co děláte na Facebooku nejčastěji? Kolik starých známých jste na Facebooku našli a jaké vztahy s nimi díky tomu máte nyní? Vídáte se, píšete si vzkazy, nebo nejste v kontaktu vůbec, pouze je máte přidány mezi přátele?

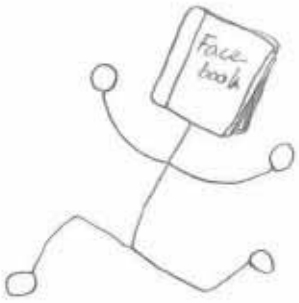

Kuličky

Vasja Christova
4. ročník

Někdy kdysi někdo někde možná něco takového taky zažil… Stejný život, stejné otázky, rozhodnutí sny…

Co když je náš život jako film, jako videokazeta, kterou někdo strčí do videa, když se narodíme. A co když ještě když jsme miminka, někdo už ví, co se stane a jak ta storka skončí, jako by se na ten film už díval?... Stane se takový člověk věštkyní anebo začne psát fantastické knihy…

Ptali jste se někdy sami sebe, co by mohlo být, kdybyste určitou věc udělali jinak? Jak vrátit čas zpátky, vstoupit do situace a odehrát ji znovu, jinak, líp?... Věříte tomu, že jedna jediná drobnost je schopná změnit celý scénář, celý náš život – jeden polibek, jedna slza, jedno slovo…

A chtěli jste někdy vymazat některé ze svých vzpomínek, které vás trápí, aby se vám žilo lehčeji? Udělat to tak, jako by se ty věci nikdy nestaly? Prostě ty vzpomínky scvrknout jako kuličky, jako bublinky, aby byly pryč z vašich myšlenek?

Cítili jste se někdy jako na křižovatce? A ptali jste se sami sebe – co teď? Co dál? Je to láska? Je to skutečné nebo je to jen v mé hlavě? Je můj život to, co já chci, aby byl, nebo něco stále chybí – jako dort bez třešničky.

A jestli je to opravdu tak? Jestli pořád něco mizí, chybí a utíká, jestli cítíme, že nemáme všechno, co chceme, vydáváme se z naší křižovatky směrem k dobrodružství a děláme zázraky, píšeme básně, lítáme do vesmíru…

Pokud vaše odpověď na tyto otázky je „Ano“, tak možná opravdu někdo někde možná něco takového taky zažil – něco jako já…

Ekologové, bděte!

Desislava Todorova
4. ročník

Nejen v Bulharsku, ale skoro všude na světě je spousta ekologických problémů. A armáda ekologů, kteří hledají jejich řešení. Řada ekologických organizací pravidelně pořádá akce spojené se zachováním přírodních rezervací, ochranou vzácných druhů rostlin a ptáků, bojují proti pytlačení, nezákonné seči stromů a jiným činnostem, které přírodu ničí. Teď vám povím o různých akcích, které pořádají milovníci přírody, aby alespoň trošku upozornili na problémy spojené s její ochranou.

Co můžeme udělat vlastníma rukama?

Každý z nás může pomoct při ochraně životního prostředí. Výsledky některých činností lze vidět hned. Jsou to například akce spojené s uklízením určitých oblastí. Některé z těch akcí jsou už tradiční – v létě například ekologické sdružení **Za Zemi** uspořádalo úklid v chráněné oblasti Pirin. Dobrovolníci sbírali odpadky a vysvětlovali návštěvníkům parku, že by měli být ve vztahu k přírodě odpovědnější. Rybářský klub Staré vydry zase pravidelně pořádá akce, na kterých dobrovolníci uklízejí břehy přehrady Iskar. Hodně ekologických organizací sází stromy a podle účastníků těchto akcí je to příjemný zážitek, protože je provázen pocitem, že svýma rukama děláš dobrý skutek.

Protesty, protesty…

Nejčastější akce, které se konají v Bulharsku, jsou samozřejmě protesty. Podle jednoho průzkumu jsou nejefektivnější podobou protestů proti ničení přírody blokace ulic a protestní průvody. V Sofii i v jiných velkých bulharských městech je v poslední době také vidět skupiny milovníků přírody, kteří protestují proti nezákonným stavbám. Už jsme pochopili, že ekologové nejsou nudní lidé, kteří jenom sedí ve svých kancelářích a neustále si mumlají, že musíme přírodu šetřit. Jsou to především mladí a inteligentní lidé, kteří milují přírodu, udělali by cokoliv pro její ochranu a budí pozornost nejrůznějšími prostředky – hudebními nástroji, zvonky, plakáty, hrou s ohněm (doslova i přeneseně).

Co je to ekologický koncert?

Na jakých koncertech jste byli v poslední době – rockových, jazzových, klasických? A byli jste někdy na ekokoncertu? V Bulharsku už proběhly koncerty na záchranu Rily, Strandži a Irakli, na kterých vystoupila řada známých bulharských umělců. Je vidět, že koncerty a zábava jsou také účinnými formami protestu. Existují i jiné „exotické" podoby ekologických akcí, jako například módní přehlídky, na kterých se předvádějí šaty z recyklovatelných látek.

Ekologická akce nebo... pyžamový mejdan?

Pořádají se však ještě neobyčejnější akce jako například noční výstup na Vitošu se zapálenými pochodněmi nebo protestní průvody, při kterých je možné vidět ekology, kteří si oblékli... jenom svá pyžama. Milovníci přírody si uspořádali karneval, na kterém byli převlečení za lékaře a blázny. Průvod prošel centrem Sofie. Smyslem bylo ukázat, že jenom „blázni" se v Bulharsku starají o přírodu. Tato akce bohužel skončila zatčením čtyř protestujících.

A něco na závěr

Jak jste už zjistili, ochrana životního prostředí může mít různé tváře. Ale cíl vždycky zůstává stejný – snaha o ochranu přírody a naděje, že stále více lidí si bude uvědomovat, že příroda potřebuje naši péči, aby zůstala nejen v Bulharsku, ale po celém světě.

Dědici a dědictví

Julia el-Chakim
5. ročník

Chtěla bych vyprávět příběhy o několika celebritách. Jde o děti slavných lidí a o typy dědictví, která dostávají – bohatství, sláva, síla, krása, talent aj. Jeden z nejbohatších lidí na světě Andrew Carnegie řekl, že pokud je člověk materiálně zajištěn, žádné schopnosti nepotřebuje. Bohatí dědici mají následující pojetí života: „Mám dost, abych se do konce života zničil." Podle anglického listu The Times je v Rusku sto deset miliardářů a sto tisíc milionářů. Podle Times problém dětí těchto boháčů spočívá v tom, že jejich rodiče nemají žádnou jinou kulturu než finanční, materiální. Děti vyrůstají v pozlacené kleci, obklopeni svými sloužícími. Od svých rodičů nedostávají žádnou lásku, protože ti jsou příliš zaneprázdněni starostmi o to, jak hromadit a rozmnožovat své bohatství. Tito děti trpí, protože nemají žádné potřeby, žádné sny a touhy. Co chtějí, to mají. V jejich životě chybí smysl. Psychologové navíc upozorňují, že tyto děti nemají žádný kontakt s normálními dětmi. Žijí mimo společnost i mimo zákon. Vyrůstají s vědomím, že se narodily, aby vládly. Například, když papež Benedikt XVI. na jedné mírové konferenci řekl, že islám je násilný, syn Mohameda Kadáfího Mohamed prohlásil, že papež se musí omluvit a přijmout islám. Myslím, že to nepotřebuje komentář. Přestože mají obrovské množství peněz, nemohou mladí dědici v reálném světě nic ovládat. Jeden z dědiců Johna D. Rockefellera to vysvětluje tak, že peníze zůstávají pro toho, kdo je zdědí, cizí. Bohatý dědic je jako řidič v limuzíně. Často vidíme, že bohatí potomci utrácejí obrovské sumy a utrácení je pro ně jako drogová závislost. Bohaté děti se snaží světu i samy sobě dokázat, že nejsou závislé na penězích. Ale to je jen iluze a podvod. Jak je dobře známo, takový dědic nikdy nejde na Harvard sám, vozí ho tam mercedes a peníze jeho rodičů. Není to jeho zásluha. Podle mě jsou proto peníze a bohatství velkou zátěží, těžkým dědictvím.

A navíc jsou takovéto děti často nenáviděné. Například Samuel Newhans vyprávěl, že mu děti ve škole nabily, když přišly na to, že je bohatý. Anebo jiný příklad: když se Kelly Osbourne, dcera Ozzyho Osbournea, pokoušela o kariéru zpěvačky a nazpívala coververzi písně Madony „Papa Don't Preach", dělali si z ní lidé legraci, že jí na to otec, když to slyšel, řekl: „Daughter don't sing."

Kelly nezpívá nijak špatně, i když samozřejmě nemá takový talent jako Ozzy Osbourne, nicméně ten žert dobře charakterizuje vztah obyčejných lidí k dětem celebrit.

Jedním z nesporných důkazů, že talent může být dědičný je Paloma Picasso. Přestože si sám Pablo Picasso myslel, že jeho děti jsou průměrní a obyčejní. Paloma vyprávěla, že jednou, když byla ještě malá, její otec se vracel domů a táhnul za sebou kozu. Palomě řekl: „Tato koza se jmenuje Esmeralda a bude tvou sestrou.“ Paloma dospívala mezi výstřednostmi svého otce.

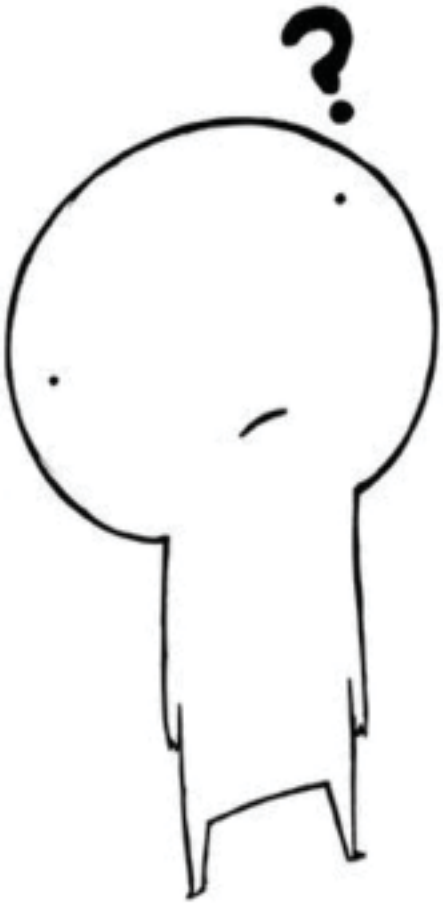

Zoufale se snažila vymanit z jeho stínu. To ale nebylo vůbec jednoduché, protože Pablo byl velmi sebestředný a despotický člověk. Například na svého syna Paula křičel: „Ty jsi nikdo, ty jsi mé vlastnictví, já jsem králem.“ A když se Paloma narodila, ani ji nechtěl dát své příjmení, udělal to až o osm let později.

Paloma se rozhodla vyrobit šperky, konkrétně křišťálové náhrdelníky. Tehdy ji objevil Yves Saint Laurent a požádal ji, aby vyrobila šperky pro jeho sbírku.

Nevěděl, že je to Picassova dcera, zaujal ho jen její talent. Paloma pak vytvořila parfém „Aroma pro silné ženy jako já“, který se stal velmi populární. Přestože to pro ní bylo velmi obtížné, Paloma dokazovala, že je neméně nadaná, talentovaná a disciplinovaná než její otec. A také neméně výstřední.

Ne vždy příjmení, které někdo zdědí, pracuje v jeho prospěch. Někdy příjmení nese ostudu, vinu, nevyřešené konflikty rodičů.

Příkladem může být Oscar Wilde. Jak asi víte, měl tento slavný spisovatel homosexuální orientaci (v hovorové angličtině je dodnes slovo „oscar“ synonymem pro gaye). Snad proto aby skryl svou homosexualitu, se Oscar Wilde oženil a měl dva syny. V té době se ovšem stýkal se synem jednoho hraběte.

Hrabě Oscara žaloval u soudu pro neslušné chování. Oscarova manželka Constance od něho odešla a vzala s sebou i jejich děti. Starší syn Cyril vypráví, že byl tak nešťastný, že si lehnul do sněhu a čekal smrt.

Mladší syn Vyvyan prohlásil: „Odsouzení bylo pro našeho otce, vězení pro nás. Můj život byl osamělý, nosil jsem ostudu svého otce.“ Oscarovi synové už svého otce nikdy nespatřili, matka jim řekla, že jejich otec je mrtev.

A navíc jim změnila i příjmení, aby je k jejich otci nepoutalo vůbec nic. Je smutné, že společnost byla tak nespravedlivá ke géniovi jako byl Oscar Wilde a zvláště k jeho dětem. Ony vlastně neměly rodiče, ale měly těžké dědictví. Protože každý člověk má nějaké dědictví.

Proč lidé dělají dobré skutky?

Kirilka Petrova
4. ročník

Nejdřív musíme definovat, co to přesně ten vzácný výraz „dobré skutky“ znamená.

Co se lidem vybaví, když si přečtou nebo uslyší, že někdo udělal něco dobrého.

Například, že kdosi pomohl raněnému člověku při nějaké nehodě, nebo že našel hodně peněz a do poslední koruny je vrátil. Není tedy pochyb o tom, že dobré skutky se dějí a že skutečně existují dobří lidé. Přitom se asi nikdo neptá, proč vlastně lidé dělají dobré skutky?

Kdyby šlo o nějaký zločin nebo někdo někomu ublížil, tak to ano, to se hned každý ptá: ***Proč?*** Jak se tenhle člověk dostal na špatnou cestu, kvůli čemu? Nějak dneska považujeme za normální, když se stávají dobré věci. Nikdo se dnes neptá, k čemu by ve světě technologií, terorismu a nevyléčitelných nemocí někdo potřeboval zachraňovat Dobro.

Kde je tady rozdíl mezi egoismem a altruismem. Děláme něco dobrého pro někoho jiného, nebo sami pro sebe? Není konání dobra jen léčba našeho špatného a těžce nemocného svědomí?!

Jsem člověk, který nepochybuje o tom, že láska existuje. Můj oblíbený výraz, který se snaží najít odpověď na to, co znamená láska, zní takhle: Láska je výzva k tomu, abys bez žalu rozdával svou duši a okamžitě zapomněl, komu jsi co dal. A to i moje odpověď na otázku ***Proč?***

Protože každý člověk nosí v sobě nějaké Dobro – jako malé dítě, které pořád chce ven, aby si mohlo hrát pod úsměvem slunce – tohle dobro se potřebuje nějak projevit, chce se světu ukázat, i když venku není sluníčko, spíš podivné mraky tancují s větrem wals... A když něco musí, tak to prostě musí a nezáleží na žádném ***Proč*** nebo ***Jak***...

Svědomí

Vasja Christova
4. ročník

Eliška se dneska probudila dřív než jindy. Měla noční můru. Zdálo se jí něco opravdu strašného, ale brzy na to zapomněla. Neměla čas znovu usnout, musela vstávat do školy. Jako každé ráno.

Ve škole čas plynul pomalu a Eliška se nudila.

„Ale ani tento prostý děj se nezaplétá," slyšela vysvětlovat pana učitele. Mluvil o Anně Kareninové. Eliška se snažila soustředit a poslouchat, ale marně. Její myšlenky byly jinde. Dívala se z okna. Venku sněžilo. A najednou se vrátila zpátky tam…do té noční můry. Náhle se jí zdálo, že se ten sen vlastně opakuje každou noc, jenomže nikdy neví, jak dopadne, protože se vždycky probudí před koncem.

Přinutila se přestat na to myslet. Musí začít myslet na něco jiného, ať už to bude cokoli. Otevřela učebnici a začala číst:

„Příroda dělá muže z dítěte a kuře z vejce, Bůh dělá muže před dítětem a kuře před vejcem."

„Co to má znamenat?" ptala se Eliška sama sebe. A na chvilku to fungovalo – přestala myslet na ten hrozný sen… Ale jen na chvilku. Ten sen byl šílený a příšerný. Nejdřív si vůbec nevzpomínala, co se jí to vůbec zdálo.

Jen na to, jak se cítila, jak se strašně bála a jak moc jí to připadalo realistické, ale na nic jiného.

Žádný příběh, nic konkrétního. Později si vzpomněla na několik detailů: vlci, zima, les, sníh…

…Eliška je v lese sama a hrozně se bojí. Neví, kam se schovat. Ztratila už všechnu naději, že ji vlci nesežerou, že ji někdo zachrání…

„Blbej sen," říkala si Eliška a kroutila hlavou. Ale při tom věděla, že to není jen sen…V tom snu se objevovalo něco, co ji hluboce trápilo.

Stále a stále…když člověk cítí vinu, když udělal něco špatného, když někomu ublížil, musí za to zaplatit… Když ne v životě, tak aspoň ve snu!
Celé odpoledne psala Eliška domácí úkoly, povídala si s kamarádkou, pořád něco dělala, jenom aby nezůstala sama se svými myšlenkami.

Ale pak přišla noc. A zase ten sen… Eliška je v lese, noc, tma. Je slyšet vlky… Eliška se třese. Víc strachem než zimou. A bílý sníh pokrývá všechno kolem. Celý les. A najednou – Eliška to v tom snu cítila – sen pokračuje dál, neskončil tam, kde se předtím vždycky probudila. Eliška jde dál. Dívá se kolem sebe… Nikde nic, jen tma a pořád sněží… A najedno bylo všechno jasné: ti vlci nejsou blízko, nepřijdou k ní, oni jsou v ní, vevnitř. Ti vlci, to je její vina a její výčitky.

A najednou v tom snu pochopila to, co měla pochopit už dávno. Že ona za to vlastně nemůže, že to není její vina, že prostě musí sama sobě odpustit, že ve skutečnosti není nikomu nic dlužná. Že musí nechat minulost minulostí a jít dál.

Otřela sníh z kmene jednoho stromu a tam bylo do kůry vyryto: „Sebou se zabývej, žij pro sebe".

Probudila se a konečně vešla do své budoucnosti.

Příští večer se Elišce zdálo o velké zahradě červených růží.

Jaroslav Seifert

Píseň

Bílým šátkem mává,
kdo se loučí,
každý den se něco končí,
něco překrásného se končí.

Poštovní holub křídly o vzduch bije,
vraceje se domů;
s nadějí i bez naděje
věčně se vracíme domů.

Setři si slzy
a usměj se uplakanýma očima,
každý den se něco počíná,
něco překrásného se počíná.

Песен
Překlad Maria Dunkova
2.ročník

Бяла кърпичка развява
всеки, който се прощава.
Всеки ден нещо си отива,
нещо прекрасно си отива.

Пощенският гълъб
размахва своите криле,
връщайки се у дома.
С надежда или без надежда
винаги се завръщаме у дома.

Не плачи,
а се усмихни през сълзи.
Всеки ден нещо се ражда,
нещо прекрасно се ражда.

Песен
Překlad Georgi Kukov
2. ročník

С бяла кърпа маха
на разлъка всеки
всеки ден приключва нещо
нещо прекрасно приключва

Пощенският гълъб бие
о въздуха с крила
връщайки се у дома
със и без надежда
винаги се връщаме домà

Пести сълзи
и смей се със разплакани очи
всеки ден начева нещо
нещо прекрасно начева

Песен
Překlad Blaga Dimitrova
2. ročník

С бяла кърпа маха,
всеки който се разделя,
всеки ден нещо свършва,
нещо прекрасно умира.

Пощенски гълъб с крила въздуха бие,
връща се вкъщи
с надежда и без надежда
всички се връщаме вкъщи.

Пести си сълзите,
и усмихни разплаканите си очи,
всеки ден нещо започва
нещо прекрасно се ражда.

Jaroslav Seifert

Spící

(ze sbírky Ruce Venušiny)

Dvě oči jako misky vah,
na jedné smích, na druhé žal,
ty sám si jako na vahách
zda smíš jít blíž, zda smíš jít dál.

Když usne v lůžku setmělém,
sklopená víčka letí k tmám
jak plachty vzpjaté nad čelem,
ty nevíš proč a nevíš kam.

A unikajíc bez kotev
čelo se vznáší nad slovy
svých dní do snů, kde hučí krev
jak vítr v rodném podkroví.

Zatímco spala, já jsem bděl
A šeptal jsem si, maje strach,
pak jsem jí víčka otevřel,
abych byl blíž, až na dosah,

těm světlům, která před námi
lnou k neskutečným pevninám
a vždycky prchnou řasami,
však nevíš proč a nevíš kam.

Спяща

Překlad Rajna Valčeva
2. ročník

Две очи като теглилки на везна
на едната смях, на другата тъга,
самият ти си на кантар,
да пристъпиш или да се отдалечиш.

Когато заспи в леглото затъмнено,
притворените клепачи летят към тъмите
като платна разперени над челото,
а ти не знаеш защо и не знаеш къде.

Бягайки без котва,
челото се издига над думите
на своите дни към сънищата, където шуми кръвта
като вятър под родната стряха.

Докато тя спеше, аз не спах
и шепнех, защото се страхувах,
и клепачите й после повдигнах,
за да съм по-близо, почти докоснал

светлините, които пред нас достигат
до несъществуваща суша
и винаги през миглите бягат,
но ти не знаеш защо и не знаеш накъде.

To jsou Vánoce

Vasja Christova
4. ročník

Kirilka Petrova
4. ročník

Osoby:

Máma

Táta

Syn

Dcera

Žebrající dívka

Obraz 1:

(doma v obývacím pokoji)

Máma: Konečně! Všechno jsem připravila! Kapr je hotový, bramborový salát taky.

Dcera: Šššš! Mami, díváme se na televizi!

Máma: No tak, to je naprosto fantastické! Já celý den vařím a vařím...

Dcera: Ale, mami, to je Popelka!

Máma: Ooo, tak tohle já miluju... Proč jste to neřekli? Mohla jsem se dívat s vámi!

Syn: Ale prosím tě, dyť je to každej rok stejný, dávaj furt to samý!

Máma: To vůbec nevadí, já to stejně zbožňuju. Pro mě právě tohle jsou Vánoce – být doma, sedět na gauči u šálku mléka se skořicí a dívat se na Popelku, to je nádherná pohádka - podívej se, jak hezky vypadá... a ta písnička...

Dcera: O, už je konec...

Táta: Ale sedni si, broučku!

Syn: Pro mě jsou Vánoce ty prázdniny, kdy nemusíš do školy, žádný domácí úkoly, pořádně se na Štědrej den najíš a dostaneš dárky.

Máma: Ne, Honzo, Vánoce nejsou jen dárky a jídlo... To je škoda, že to tak chápeš... Ty dárky musíš přece dostat za něco, ne!? Musíš být celý rok hodný, dělat dobré skutky a dostaneš dárek, aby bylo vidět, že si to všechno zasloužíš.

Syn: Ne... to asi tak nefunguje, protože jsem dostával dárky, i když jsem vůbec nebyl hodnej...

Máma: To si nemusel...

Táta: Ale nechte toho. Kouzlo Vánoc je prostě v tom být s rodinou, být doma, kde je teplo a útulno... prostě být spolu... mít radost, to jsou Vánoce. Proto jsou prázdniny, aby mohl každý jet domů a trávit je s rodinou!

Máma: Víte co, proč se nepůjdeme trochu projít? Venku je hezky a já jsem celý den strávila v kuchyni...

Syn: No, supr, půjdeme a já vám ukážu, jakej chci dárek.

Táta: Tak vemte si bundy a jdeme!

Dcera: Tati, uděláme sněhuláka?

Táta: Uvidíme, možná...

Obraz 2:

(na ulici, žebračka zpívá…)

Dcera: Tati, proč je ta holka tady úplně sama? Vždyť si říkal, že Vánoce má každý slavit s rodinou doma? Kde je její rodina, proč ta holka neodjela domů?

Máma: No, broučku, bohužel někteří lidé nemají dům...někteří nemají ani rodinu...

Dcera: Jako Popelka? Ona neměla mámu...

Máma: Jo, přesně tak, broučku.

Dcera: A, mami, dostane ta holka dárky? Říkalas, že kdo je hodný, dostane dárek. Ona vypadá hodná... musí dostat obrovský dárek!

Máma: Jo, broučku, to musí... *(hledá v kapse peníze)*

Dcera: Ale počkej! Jak ho vlastně dostane, když nemá dům a proto nemá taky stromeček! Možná, že ho asi nedostane!

Táta: *(zadrží matčinu ruku s penězi pro žebračku)*. Víš co, pozveme jí domů, protože je tam stromeček a klidně tam Ježíšek může pro ni nechat dárek.

Obraz 3:

(opět doma v obývacím pokoji)

Žebračka: Díky za pozvání! Večeře byla moc dobrá!

Máma: Vemte si ještě!

Žebračka: Díky, ale jsem přecpaná. Nejsem zvyklá jíst tolik...

(mlčení, všichni se dívají smutně na žebračku)

Žebračka: Ale netvařte se tak smutně! Já nejsem smutná. Opravdu! Dneska jsem si myslela, jak si mě na ulici skoro nikdo nevšímá, a najednou jste se objevili vy a pozvali jste mě k vám domů a nabídli jste mi večeři a svou společnost a mohla jsem slavit s vámi Vánoce ve vašem domě! Člověk nikdy neví, co se může stát. Někdo by řek, že to je vánoční kouzlo...ale kouzlo se může stát vždycky...to jsou prostě ty neočekávané, dobré věci!

Máma: Opravdu! Myslíte to vážně!? Je mi tak smutno. Seděli jsme dneska doma, dívali se na Popelku a zdálo se mi, že je všechno tak dokonalé... a ted'...

Žebračka: Není to dokonalé, ale není ani tak smutné... Nikdy prostě nevíš, co se může v následující chvíli stát...Třeba jednou mi jeden pan dál do klobouku tolik peněž, že jsem si potom mohla dát skvělou večeři a šla jsem taky na operu!!!

Syn: Faaakt?

Žebračka: Jo! A žila jsem si krásně…Ale ne moc dlouho…

Táta: Ale vy jste tak milá a šikovná, nezasloužíte si takhle žít!

Žebračka: No, člověk nedostává vždycky to, co si zaslouží...ale musíme věřit, že všechno se dá udělat… Život není pohádka…někdy to není dobrý...ale musíme mít naději. Ta Popelka z pohádky třeba...ona taky nic neměla a nakonec dostala prince a království... A to je právě ono, musíme věřit i když jsme chudí a v bídě, že se to zlepší... protože zázraky se stávají!

Syn: To jo… Jak jinak by panna porodila dítě, ty vole!

Máma: Honzo!

Syn: Co jako?!

Žebračka: Jo, on má pravdu. Dneska se mají slavit právě tyhle zázraky.

Dcera: A co ty tři oříšky?! Proč jsou tři?

Žebračka: No, to je taková metafora…

Dcera: Metafoco?

Syn: Metafora. Když máma řekne tatínkovi „broučku", tak to nemyslí vážně, že je táta nějakej brouk, to znamená, že potřebuje nové boty, anebo aby táta opravil dřez..

Máma: Honzo, neskákej jí do řeči!

Žebračka: No...já jsem jen chtěla říct, že je to metafora... Abychom měli kouzlo, musíme nejdřív tomu věřit , že je to možný...takže první oříšek je víra... Pak musíme doufat, že se to splní, takže druhý oříšek je naděje, a pak láska... největší zázrak ze všech... a jak bychom mohli vůbec žít bez lásky... Ale zdržela jsem se moc dlouho... už musím jít!

Táta: Ne, zůstaňte!

Dcera: Můžeme si zazpívat!

Redakce Čechopisu

Autoři článků:

Daniela Boeva, 1. ročník
daniela_boeva@abv.bg

Stanislava Šumarova, 1. ročník
shumar4eto@abv.bg

Teresa Gerova, 1. ročník
tereza_gerova@abv.bg

Irena Milčeva, 1. ročník
irena_milcheva@abv.bg

Borislava Spasova, 2. ročník
spassovaborislava@abv.bg

Maria Garova, 5. ročník
tavashka@yahoo.com

Vjara Nedjalkova, 5. ročník
vyara_n@yahoo.com

Desi Todorova, 4. ročník
desytodorova@gmail.com

Milena Belčeva, 5. ročník
milblagovestova@mail.bg

Vesi Kamenova, 5. ročník
vesi.kamenova@gmail.com

Kirilka Petrova, 4. ročník
sellenna@abv.bg

Julia el-Chakim, 5. ročník
Julia.alhakim@gmail.com

Vasja Christova, 4. ročník
vasyabg@yahoo.com

Maria Dunkova, 2. ročník
clairereed@mail.bg
Blaga Dimitrova, 2. ročník
blaga_dimitrova@abv.bg
Rajna Valčeva, 2. ročník
renivalcheva@abv.bg

Georgi Kukov, 2. ročník
gogokukov@abv.bg

Žaneta Zlateva, 1. ročník
jany_zl@abv.bg

Ljubomira Grozdanova, 1. ročník
mira_@abv.bg

Ana Marinska, 1. ročník
anamarinska@abv.bg

Nija Šekerova, 1. ročník
neea@abv.bg

Grafický design:

Blaga Dimitrova, 2. ročník
blaga_dimitrova@abv.bg

Předtisková příprava:

Maja Koleva, 2. ročník
maiana_@abv.bg

Jazyková redakce:

David Bernstein, lektor
davidbernstein@seznam.cz

Božana Niševa, vyučující
nisheva@gmail.com

Adresa:
Sofia University St. Kliment Ohridski
Faculty of Slavic Studies
Room 158
15 Tsar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia
Bulgaria

Софийски университет „Св. Климент Охридски”
Факултет по славянски филологии
Кабинет 158
бул. „Цар Оцвободител” 15
1504 София
България

Budeme Vám vděčni za jakékoli podněty, nápady, výtky, připomínky, ale také finanční příspěvky, které nám můžete posílat elektronickou nebo starou dobrou klasickou poštou.

Výuka na univerzitě může mít různé podoby.
My jsme se v letním semestru
bavili a učili například i takhle:

BOHEMISTICKÁ PÁBENÍ

Aneb

Interaktivní průlet českým kulturním světem a nejkrásnější české filmy v jednom

Každý sudý **Čtvrtek** ve **Čtyři hodiny** a **Čtyři minuty** v bohemistickém kabinetu **160b**

Po dvacetiminutové minipřednášce následuje promítání filmu, který dané téma báječně vystihuje.

11.3.	**téma: PRAHA, JAK JI NEZNÁTE**	**film: PRAHA**
18.3.	**téma: FILMOVÁ NOVÁ VLNA**	**film: HOŘÍ, MÁ PANENKO**
15.4.	**téma: PÍSNIČKÁŘI - ZPÍVAJÍCÍ BÁSNÍCI**	**film: ROK ĎÁBLA**
29.4.	**téma: MUZIKÁLY VESELÉ I SMUTNÉ**	**film: STARCI NA CHMELU**
13.5.	**téma: PRVOTŘÍDNÍ ANIMOVANÝ FILM**	**film: Výběr z toho nejlepšího**
27.5.	**téma: SVĚTOZNÁMÍ ČEŠTÍ MALÍŘI**	**film: TOYEN**